

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3718/2022
12.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Халас Радуловић, адвокат из ..., против туженог „Југословенско речно бродарство“ АД Београд, чији је пуномоћник Бранко Димић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2254/21 од 25.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2254/21 од 25.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2254/21 од 25.11.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена делимична пресуда Првог основног суда у Београду П1 2087/14 од 22.12.2020. године, којом је поништено решење о отказу уговора о раду број .. од 11.08.2014. године, као незаконито.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је одговорио на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/22 ... 18/20) у даљем тексту ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се паушално – без конкретног навођења процесне одредбе коју другостепени суд није применио или је погрешно применио, неосновано указује на

постојање битне повреде одредаба парничног поступка из става 1. означене одредбе која је учињена у другостепеном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на радном месту Тужени је доставио тужиоцу решење о отказу уговора о раду број .. од 11.08.2014. године због повреде радне обавезе учињене кривицом запосленог, која је утврђена Правилником о раду и Анексом 5 уговора о раду од 01.08.2013. године. Пре достављања решења о отказу уговора о раду тужиоцу је достављено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду број .. од 24.06.2014. године. Тужилац се изјаснио поводом упозорења о постојању разлога за отказ уговора о раду. Тужиоцу је стављено на терет да је учинио повреду радне обавезе дана 16.05.2014. године, јер је без претходног одобрења претпостављених и надлежног референта Службе за кадровске послове самовољно напустио брод „ББ“ на којем је био укрцан, тако што је брод напустио у 15,15 часова, а на исти се вратио истог дана у 20,15 часова и што је дана 23.05.2014. године учинио повреду радне обавезе јер је без претходног одобрења претпостављених и надлежног референта службе за кадровске послове, самовољно напустио брод „ББ“ на коме је био укрцан, с тим што је брод напустио у 15,10 часова. Тужилац је брод напустио, што је било неопходно и уобичајено ради набавке хране и обављања хигијенских потреба, за шта није било услова на броду. Радно време тужиоца од укрцавања је 24 сата, 12 радних и 12 одмор. Тужилац је требао да буде на броду 15 дана. Тужилац није имао сазнања да је проглашена ванредна ситуација због поплава, а када је излазио са брода проценио је да нема опасности када је брод у кругу бродоремонта. На броду на који је тужилац укрцан нема купатила ни тоалета.

Из овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да нису испуњени законски услови за отказ уговора о раду, јер не постоји кривица тужиоца за повреду радне обавезе.

И по оцени Врховног касационог суда нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179. тачка 2) и 3) Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05, 61/05, 54/09) прописано је да послодавац запосленом може да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на његово понашање, и то, између осталих, ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду, ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Одредбом члана 133. став 1. тачка 10. Правилника о раду Привредног друштва „Југословенско речно бродарство“ од 22.04.2014. године прописано је да послодавац може запосленом отказати уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе, између осталог, ако неоправдано одбије укрцавање на пловило, напуштање истог или самовољно искрцавање.

Анексом 5. уговора о раду број .. од 01.09.2002. године, који је заведен код туженог под истим бројем дана 01.08.2013. године, чланом 5. став 3. под а, алинејом 9. прописано је да послодавац може запосленом отказати уговор о раду и у следећим

случајевима: ако запослени својом кривицом учини следећу повреду радне обавезе и то неоправдано одбијање укрцавања на пловило, напуштање истог или самовољно искрцавање, укрцавање на пловило лица које није члан посаде, односно лица за које не постоји писано одобрење непосредног руководиоца или директора.

Послодавац може да откаже уговор о раду запосленом ако запослени учини повреду радне обавезе, при чему је терет доказивања постојања чињеница које формирају отказни разлог на страни послодавца. Да би отказ због повреде радне обавезе био законит, потребно је да послодавац у поступку који претходи отказу, утврди кривицу запосленог за учињену повреду радне обавезе, јер она представља основ његове одговорности. Како, у конкретном случају, није утврђена кривица тужиоца, као битан елемент за његову одговорност, то је оспорено решење незаконито, како су то правилно закључили и нижестепени судови.

Неосновани су наводи ревизије да је тужилац крив за повреду радне обавезе због које му је отказан уговор о раду. Управо супротно, тужилац није скривио повреду радне обавезе јер није имао свест да је чини, пошто је поступао на уобичајен начин, како су једино прилике и налагале, јер није имао намирнице ни услове за елементарну хигијену и о изласку је обавештавао портира. За постојање отказних разлога који су тужиоцу стављени на терет потребна је кривица запосленог, чега код тужиоца није било, с обзиром на утврђене чињенице да је поступао са уобичајном праксом (коју не спори у поднесцима ни тужени) у ситуацији када брод није снабдевен елементарним условима живљења, а тужилац није обавештен о проглашавању ванредне ситуације. У конкретном случају, уобичајено напуштање брода ради набавке намирница, одржавања хигијене и сл. без свести да чини повреду радне обавезе, не сматра се разлогом за отказ уговора о раду.

Осталим наводима ревизије указује се на погрешну оцену доказа, те тиме и на погрешно утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није дозвољено на основу одредбе члана 407. став 2. ЗПП и на битне повреде одредаба Закона о парничном поступку учињене пред првостепеним судом, што није предвиђено као ревизијски разлог у смислу одредбе члана 407. став 1. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**